

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

23.04.2020

г.Мензелинск

КАРАР

№

392

2020-2025 елларга Татарстан Республикасы Минзэлә муниципаль районы
"Яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге" Муниципаль казна учреждениесен
үстерү программасын раслау турында

1. 2020-2025 елларга Татарстан Республикасы Минзэлә муниципаль районының "Яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге" Муниципаль казна учреждениесен үстерү программасын расларга (кушымта итеп бирелә).
2. Әлеге карар рәсми басылып чыгарга тиеш.
3. Әлеге карарның үтәлешен тикшереп торуны Татарстан Республикасы Минзэлә муниципаль районы Башкарма комитеты Житәкчесе урынбасары Н.Г.Бикеевага йөкләргә.

Житәкче

К. Р. Нәжмиев

Татарстан Республикасы
Минзэлә муниципаль районы
Башкарма комитет карары белән
кабул ителде

№ 392 « 23 » 04. 2020 ел

**2020-2025 елларга
Татарстан Республикасы
Минзэлә муниципаль районында
"Яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге» МКУ
Үсеш программасы**

Минзэлә,
2020

**2020-2025 елларга
Минзэлә муниципаль районында**

Яшьләр сәясәтен

физик культура һәм спортны үстерү программасы

Программаның аталышы	2020-2025 елларга Минзэлә муниципаль районында яшьләр сәясәтен, физик культура һәм спортны үстерү программасы
Программаны эшләү өчен нигез	<p>«Россия Федерациясендә физик культура һәм спорт турында»04.12.2007 ел, № 329-ФЗ Федераль закон.</p> <p>"2019 – 2021 елларга Татарстан Республикасында физик культура һәм спортны үстерү" дәүләт программасын раслау турында" Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты карары.</p> <p>Татарстан Республикасы Президентының Татарстан Республикасы Дәүләт Советына Юлламасы;</p> <p>«2016-2020 елларга Россия Федерациясендә физик культура һәм спортны үстерү" федераль максатчан программасы 2030 елга кадәр дәвам итә»;</p>
Программаны Эшләүче	ТР Минзэлә муниципаль районы "Яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге" МКУ
Программаның заказчысы	ТР Минзэлә муниципаль районы башкарма комитеты
Программаның максатлары һәм бурычлары	<ul style="list-style-type: none"> - Физик культура һәм спорт өлкәсендә дәүләт сәясәтен <u>тормышка ашыру</u>; - физик культура һәм спорт өлкәсендә идарә итү системасын, тармакара координацияләү системасын камилләштерү; - спорт йөзүе, көрәш, спорт аэробикасы, шашка, шахмат, хоккей, тимераякта фигуралы шуу, футбол, волейбол, өстәл теннисы, чаңгы ярышлары, гер спорты, кикбоксинг, бокс буенча Минзэлә районы спортчыларының республика, бөтенроссия һәм халыкара ярышларда уңышлы катнашуларын тәэмин итү ; ; - физкультура хәрәкәтенәң массалылыгын арттыру; - физик культура һәм спорт өлкәсендә законнарның үтәлешен контрольдә тотуны тәэмин итү; - физкультура-спорт эшчәнлеген финанс, матди-техник һәм кадрлар белән тәэмин итү механизмнарын камилләштерү; - физик активлыкны һәм сәламәт яшәү рәвешен системалы пропагандалауны оештыру, халыкның барлык категорияләре арасында, шул исәптән физик мөмкинлекләре чикләнган затлар арасында, ятим балалар, ата-ана каравыннан мәхрүм калган балалар һәм балигъ булмаганнар эшләре буенча комиссиядә исәптә торучы яшүсмерләр арасында районда физик культура һәм спорт белән шөгыйльләнүчеләрнең өлешен арттыру;; - физкультура-спорт оешмаларын үстерү, яңа спорт төрләрен

	<p>үстерү; - физкультура-спорт оешмаларына дәүләт ярдәме күрсәтү; - массакуләм разрядтагы спортчыларны эзерләү; - физкультура-спорт профиленең югары квалификацияле белгечләрен эзерләүгә булышлык күрсәтү. <u>Яшьләр сәясәте өлкәсендә:</u> - яшь буынның ижтимагый-сәяси активлыгын һәм гражданлык компетентлыгын формалаштыру.. - яшьләр хәрәкәтләре, яшьләрнең лидерлык сыйфатларын үстерү һәм яшьләр инициативасы белән социаль эһәмиятле проектларга ярдәм итү өчен шартлар тудыру. - яшүсмерләрдә һәм яшьләрдә сәламәт яшәү рәвешен алып баруга тотрыклы мотивация формалаштыру һәм яшьләр арасында социаль күренешләргә профилактикалау. - яшәү урыны буенча балалар һәм яшьләрнең эчтәлекле ял итү системасын үстерү ;</p>
<p>Программаны гамәлгә ашыру сроклары һәм этаплары</p>	<p>Программа 2020-2025 еллар дәвамында этапларга бүленмичә гамәлгә ашырылачак</p>
<p>Программаны финанслау күләмнәре һәм чыганаclarы</p>	<p>2020-2025 елларда Программаны финанслауның гомуми күләме 3 89400 мең сум тәшкил итәчәк, шул исәптән: 2020 ел-64900 сум; 2021 ел-64900 сум; 2022 ел-64900 сум; 2023 ел-64900 сум; 2024 ел-64900 сум; 2025 ел-64900 сум; Программаны финанслау күләме фаразланган характерда һәм тиешле елга һәм план чорына Татарстан Республикасы Минзәлә муниципаль районы бюджеты проекты формалаштырганда ел саен аныкланырга тиеш. Федераль бюджет акчалары РКМ һәм килешү нигезендә билгеләнәчәк, жирле бюджетлар акчалары бюджет турындагы карар нигезендә билгеләнәчәк, бюджеттан тыш чыганаclar акчалары ел саен төзелгән шартнамәләр һәм килешүләр нигезендә билгеләнәчәк.</p>
<p>Программаны башкаручылар</p>	<p>- ТР Минзәлә муниципаль районы башкарма комитеты; - ТР Минзәлә муниципаль районының финанс-бюджет һәм жир-мөлкәт палатасы; "Яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге» МКУ ТР Минзәлә муниципаль районы; - "Минзәлә РҮХ" ДАСУ»; - Татарстан Республикасы Минзәлә муниципаль районы буенча хәрби комиссариатының бүлеге); - РОСТО (ТР ДОСААФ) оешмасының "Минзәлә автомобиль мәктәбе" ЧОУ); "Минзәлә" мәгълумат-мөхәррият үзәге»;</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - ТР Минзәлә муниципаль районы Башкарма комитетының архитектура һәм шәһәр төзелеше бүлеге; - ТР Хезмәт, мәшгульлек һәм социаль яклау министрлыгының Минзәлә муниципаль районындагы социаль яклау бүлеге; - ТР Минзәлә муниципаль районының хезмәт һәм халыкны эш белән тәэмин итү үзәге; - ТР Минзәлә районы ветераннар советы; - ТР Минзәлә районы инвалидлар жәмгыяте; - ТР Минзәлә районының Бөтенроссия суқырлар жәмгыяте; - ТР Минзәлә муниципаль районы авыл жирлекләре башкарма комитетлары; - Татарстан Республикасы Минзәлә муниципаль районының спорт мәктәпләре; - Татарстан Республикасы Минзәлә муниципаль районы предприятиеләре, оешмалары, учреждениеләре.
<p>Ярдәмче программалар исемлеге</p>	<p>2020-2025 елларга "Веста" яшьләр үзәгенең үсеш ярдәмче программасы</p> <p>2020-2025 елларга " Юбилейный» спорт мәктәбен үстерү ярдәмче программасы</p> <p>2020-2025 елларга " Юность» МБУнең үсеш подпрограммасы</p> <p>2020-2025 елларга " Олимп" урта гомуми белем бирү мәктәбенең үсеш ярдәмче программасы</p>
<p>Программаны тормышка ашыруның көтелгән соңгы нәтижеләре</p>	<p>Программа чараларын гамәлгә ашыру 2025 елга кадәр ирешергә мөмкинлек бирәчәк:</p> <p><u>Физик культура һәм спорт өлкәсендә:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Физик культура, спорт һәм туризм белән шөгыльләнүгә массакүләм жәлеп итү юлы белән район халкының төрле төркемнәренең сәламәтлеген ныгыту һәм сәламәт яшәү рәвешен формалаштыру; • Минзәлә районы спортчыларының республика, бөтенроссия һәм халыкара ярышларда ирешкән уңышларының артуы; • Физик культура, спорт клубларының үсеше; • Түләүле физкультура-спорт, сәламәтләндерү хезмәтләре күләмен арттыру һәм сыйфатын арттыру; • Хәрби хезмәткә чакырылуга кадәрге һәм хәрби хезмәткә чакырылу яшендәге егетләрнең физик әзерлекләрен яхшырту; • Халыкның төрле төркемнәре арасында жәмәгәтчелеккә каршы тәртипне кисәтүдә физик культура һәм спортның ролен арттыру; • Мөмкинлекләре чикләнгән кешеләрне физик тернәкләндерү һәм социаль адаптацияләү; • Минзәлә районы халкының актив һәм тулы канлы ялга ихтыяжларын канәгәтләндерү.

	<p><u>Яшьләр сәясәте өлкәсендә:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • ял итүнең оештырылган формалары белән колачланган балалар һәм яшьләр саны; • патриотик юнәлештәге чараларда катнашкан балалар һәм яшьләр саны; • балалар һәм яшьләр ижтимагый оешмалары чаралары белән тәмин ителгән балалар, яшьләрнең чагыштырма авырлыгы 47% ка кадәр тәшкил итә
<p>Оешма системасы Коррупциягә каршы тору:</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Программаның үтәлеше барышын Минзәлә муниципаль районы Советы сессияләрендә һәм даими комиссияләр утырышларында тыңлау; - ММЧда программаны үтәү барышы турында халыкка мәгълүмат бирү.

КЕРЕШ

Физик культура һәм спорт

2020-2025 елларга Татарстан Республикасы Минзәлә муниципаль районында физик культура һәм спортны үстерү программасы (алга таба - Программа) халыкның барлык яшь төркемнәренә сәламәтлеген ныгытуга, физик активлыкны һәм эзерлеген арттыруга, тулы канлы ял һәм сәламәт ял өчен шартлар тудыруга, спорт резервын эзерләүгә һәм республика, Россия һәм халыкара спорт ареналарында район спортчыларының уңышлы чыгыш ясауларына юнәлдерелгән чараларны башкаруны күздә тотта.

Физик культура-ул кеше физик яктан камилләшүгә юнәлдерелгән төрле чараларны берләштерү. Бу жәмгыятьнең гомуми мәдәниятенә бер өлеше. Шуңа күрә физик культураның төп максаты-кешенең гармонияле шәхесен формалаштыру. Берничә ел дәвамында авырулар саны арту һәм халыкның гомер озынлыгын киметү, имгәнүләр дәрәжәсен арттыру, инвалидлар санын арттыру тенденцияләре күзәтелә. Гомуми белем бирү учреждениеләрендә белем алган елларда укучыларның сәламәтлеге дәрәжәсе 4-5 тапкыр кими. Укучыларның 10 проценты гына мәктәпне сәламәт тәмамлый. Сәламәтлеге буенча хәрби хезмәткә яраклы егетләр саны елдан-ел арта, тәмәке тарту, спиртлы эчемлекләр һәм наркотиклар кулланырга һәм яшүсмерләр саны арта бара.

Мәгълүмати технологияләр, кешенең глобаль мәгълүмати киңлеккә югары интеграциясе шартларында, кагыйдә буларак, шәхеснең хәзерге жәмгыятьтә тулы канлы эшчәнлегенә белән бәйле проблемалар кискенләшә. Шуңа ук вакытта компьютер белән эшләр (хәзерге дөньяда төп мәгълүмат чыганагы) үз сәламәтлеге белән шөгыйльләнү вакытын киметә. Бу проблема балалар өчен аеруча актуаль. Бүгенге укучыларның эшчәнлегенә аерым аспектлары укучылар сәламәтлегенә тискәре йогынты ясаучы фактор буларак карала. Моның сәбәбе-югары уку йөкләнешләре, физик тәрбия буенча һәрвакытта да нәтижәле уку процессы, кирәкле критерийлар булмау һәм педагогларны, ата-аналарны, укучыларны сәламәтлекне ныгытуга мотивацияләү.

Хәзерге вакытта физик культура һәм спорт өлкәсе жәмгыятьнең зур таләпләренә җавап бирми. Хәзерге Россия кешесе кыйммәтләре системасында физик культура рейтингы югары түгел, шулай ук безнең жәмгыятьтә аның статусы житәрлек түгел.

Спорт һәм физик культураны үстерүнең муниципаль программасын эшләү һәм гамәлгә ашыруның актуальлегенә яшьләр, ижтимагый һәм спорт оешмалары эшчәнлегенә өчен шартлар тудыру гына түгел, ә гомумән, сәламәт буын формалаштыру проблемаларын комплекслы хәл итү өчен дә бәйле. Районда спорт һәм физик культураны үстерү эше мәгариф учреждениеләре, спорт мәктәпләре һәм экскурсияләр (яшьләр эшләре һәм спорт бүлегенә) аша башкарыла. Соңгы вакытта, житәкче органнарның игътибары һәм спортны үстерү буенча төгәл координацияләнгән эш нәтижәсендә районда шөгыйльләнүчеләр саны арту тенденциясе барлыкка килде.

Бу эштә катнашучы оешмаларның тренерлар составы, стимуллаштыру, финанс һәм мораль ярдәм аркасында, үз квалификацияләрен күтәрү, яңа эш алымнары эшләү һәм секцияләр һәм бүлекләрнең матди-техник базасын ныгыту мөмкинлегенә алды.

Бүгенге көндә спорт-массакуләм эш алып бару өчен булган махсус биналарны ремонтлау һәм реконструкцияләү, яшәү урыны буенча спорт клублары челтәрен булдыру һәм камилләштерү, аларның матди базасын ныгыту, яшүсмерләрдә һәм

яшьләрдә сәламәт яшәү рәвешенә омтылыш, ижтимагый файдалы хезмәт аша иминлеккә ирешү, патриотизм һәм спорт белән даими шөгыйльләнү аша патриотизм һәм гражданлык хисләрен үстерү кебек мәсьәләләр кискен тора.

Минзәлә муниципаль районында физик культура һәм спортны үстерү алып барыла торган социаль сәясәтнең өстенлекле юнәлеше булып тора һәм ышанычлы норматив-хокукый нигезгә нигезләнә. Физик культура һәм спортны үстерү өчен зур мөмкинлекләр тудырыла.

Югарыда баян ителгәннәрдән чыгып һәм яшьләр безнең район халкының шактый өлешен тәшкил итүен исәпкә алып, спортны үстерү мәсьәләләрен хәл итү тиешле барлык дәүләт һәм муниципаль органнар һәм ижтимагый оешмалар ягыннан комплекслы системалы якин килүне таләп итә. Район яшьләр сәясәтен тормышка ашыруның тәҗрибәсе һәм яңа эшләнмәләре булган яшьләрнең хәле әлеге программаны эшләү һәм кабул итү зарурлыгына инандыра.

Хәзерге вакытта спорт инфраструктурасын үстерү һәм эзлекле камилләштерү өлкәсендә уңай динамика күзәтелә. Минзәлә районында 86 физик культура һәм спорт объекты исәпләнә.

Минзәлә районында физик культура һәм спорт белән шөгыйльләнүнең массалылыгын арттыру буенча билгеле бер эш алып барыла. 2020 елның 1 гыйнварына физкультура һәм спорт белән даими шөгыйльләнүчеләр саны 12819 кеше яки район халкының 49,9 процентын тәшкил итә.

Тренировка эшләрен оештыру Минзәлә муниципаль районының 3 спорт мәктәбендә үткәрелә, аларда 1404 кеше түбәндәге спорт төрләре буенча шөгыйльләнә: спорт йөзү, көрәш, спорт аэробикасы, шашка, шахмат, хоккей, тимераякта фигуралы шуу, футбол, волейбол, өстәл теннисы, чаңгы ярышлары, гер спорты, кикбоксинг, бокс. Халыкны сәламәт яшәү рәвешенә жәлеп итүнең бер формасы булып Минзәлә муниципаль районы халкына яратып өлгергән спорт төрләре: спорт йөзүе, шашка, шахмат, чаңгы ярышлары, картинг, шорт-трек, пуля белән ату, өстәл һәм зур теннис, волейбол, гер спорты, футбол, жиңел атлетика, көрәш буенча массакуләм физкультура-спорт чаралары уздыру тора. Мәсәлән, «Россия чаңгы юллары» Бөтенроссия чаңгы ярышлары һәм «Милләтләр кроссы» Бөтенроссия йөгәреше кысаларында районда «Татарстан чаңгы юллары» массакуләм чаңгы ярышлары һәм жиңел атлетика узышлары үткәрелә.

Авыл халкын физик культура һәм спорт белән шөгыйльләнүгә жәлеп итү максатыннан, Минзәлә муниципаль районында ел саен үткәрелә торган Спартакиада, ә районның гомуми белем бирү мәктәпләре һәм урта уку йортлары укучылары өчен уку елы дәвамында укучылар спартакиадасы үткәрелә. Районда мөмкинлекләре чикләнгән затлар белән физик культура һәм спорт белән шөгыйльләнү, аларның социаль адаптациясе буенча эш оештырылган, районның спорт учреждениеләрендә инвалидлар декадасына багышланган спорт чаралары уздырыла. Аерым спортчылар-инвалидлар республика ярышларында катнашалар, аларда спорт нәтижәләренә ирешәләр.

Югары казанышлар спортын үстерүгә зур игътибар бирелә. Минзәлә муниципаль районының әйдәп баручы спортчылары һәм жыелма командалары күп санлы республика һәм Россия ярышларында уңышлы чыгыш ясыялар.

Тармакның кадрлар потенциалын үстерүдә кайбер нәтижәләргә ирешелде. Физкультура-спорт учреждениеләрендә тармак хезмәткәрләренә гомуми саны 80 кеше тәшкил итә, шуларның 68е югары һөнәри белемгә ия.

Әмма Минзәлә муниципаль районында физик культура һәм спорт белән даими шөгыльләнүче халыкның гомуми өлеше Татарстан Республикасының башка районнарына караганда берәз түбәнрәк, бу исә районның социаль-икътисади үсеш программаларында билгеләнгән максатларга ирешүне шактый кыенлаштырырга мөмкин.

Шулай ук Программаны үтәү буенча төп юнәлешләрнең берсе-яшьләр һәм яшүсмерләрнең актив ялын оештыру, эчүчелеккә, наркотикларга һәм спорт белән мавыгуга башка зарарлы йогынтыларны, сәламәт азарт, гадел көрәштә жиңә белү һәм жиңү теләге. Югары спорт казанышлары турында да онытырга ярамый, алар физкультура, спорт, сәламәт яшәү рәвешен пропагандалыйлар һәм безнең районны, республиканы һәм илне бөтен дөньяга таныталар.

Әлеге программа танылган һәм популяр спорт төрләрендә югары казанышлар спортын уңай үстерү өчен оптималь шартлар булдыруны, шулай ук спортның яңа төрләрен үстерүне күздә тотат. Кешеләрне сәламәт яшәү рәвешенә жәлеп итүдә жирле массакуләм мәгълүмат чаралары, бигрәк тә телевидение һәм радио роль уйнарга тиеш.

Шулай итеп, әлеге программа максатларыннан чыгып, ул хәл итүгә юнәлдерелгән түбәндәге проблемаларны формалаштырырга мөмкин:

- сәламәт яшәү рәвешенең тиешле культурасы булмау;
- спорт инфраструктурасын үстерүдә диспропорция. Инфраструктураның үсүенә карамастан, аның районда тигезсезлеге саклана, бу исә халыкны физик культура һәм спорт белән шөгыльләнүгә актив жәлеп итүгә ярдәм итә. Бу бигрәк тә яшәү, эш, уку урыннары буенча физик культура һәм спорт белән шөгыльләнүне массалы итү, демографик хәлне яхшырту буенча мөһим чаралар буларак, мөһим.;

- физик культура һәм спорт белән шөгыльләнүнең массалы үсешенең тигез булмаган темплары, халыкның аерым категорияләрен (студентлар, балалар һәм яшүсмерләр, инвалидлар һ.б.) тигезсез колачлау. Статистик мәгълүматларга караганда, халыкның 72 проценты физик культура һәм спорт белән шөгыльләнүгә, актив ял рәвешләренә кагылмаган;

- башлангыч сыйныф укучыларына уку йөкләнешләренең артык булуы. Экспертлар баяләвенчә, бүгенге көндә дәрәслекләрнең һәм башка кирәкле мәктәп материалларының авырлыгы нормативтан 4 тапкыр артып китә. Моннан тыш, физик культура белән шөгыльләнү өчен спорт инвентаре, кагыйдә буларак, укучылар өйдә саклыйлар һәм физкультура дәрәсләре барган көннәрдә мәктәпкә алып киләләр;

- кадрлар потенциалын әзерләү буенча эшнең житәрлек дәрәжәдә нәтижәле булмавы, аны әзерләү системасы кадрларга булган ихтыяжы канәгатьләндерми. Спорт мәктәпләрендә эшләүче тәжрибәле профессиональ спорт белгечләренә, тренерларга кытлык бар. Спортчыларны әзерләүнең нәтижәле системасын формалаштыру һәм гамәлгә ашыруга сәләтле белгечләр житәрлек түгел;

- югары казанышлар спортына фәнни һәм методик ярдәм күрсәтүнең начар үсеше.

Яшьләр сәясәте

Тармакара өлкә буларак, дәүләт яшьләр сәясәте үзенчәлекләре белән бәйле рәвештә, яшьләр проблемаларының бөтен спектры: мәгариф, эшкә урнаштыру, ял оештыру, тискәре социаль күренешләренә профилактикалау буенча ведомствоара координацияләү ныгыды.

Дәүләт яшьләр сәясәтенең өстенлекле юнәлешләрен тормышка ашыру, яшьләр проблемаларын нәтижәле хәл итү өчен программа алымы актив кулланыла.

Республикада балалар һәм яшүсмерләренң тәрбия процессының аерылгысыз өлеше булса да, ял итү өлкәсе турында күзаллаулар ныгытылды. Республикада балалар һәм яшьләр ялын тәмин итү эшен оештыру өчен мөмкинлекләр чикләнгән һәм ялга мохтажларның максималъ санын канәгатьләндерү зарурлығы арасындагы каршылык шартларында оптималъ формалар табарга омтылу характерлы булды.

Балалар сәламәтлеге социаль-икътисадый, демографик һәм медик-биологик факторларның катлаулы бәйләнешләренң интегралъ күрсәткече буларак формалаша, аларның иң мөһимнәре булып экологик хәлнең начараюы, тиешле дәрәжәдә һәм баланссыз туклану, мәктәптә, Гаиләдә балаларны укыту һәм тәрбияләү шартлары һәм технологиясе, гаиләләренң икътисади иминлеген киметү һәм жәмгыятьтә социаль киеренкелек белән бәйле стресс йогынтысы, зарарлы гадәтләр таралу тора.

Авыл яшьләренң, социаль төркем буларак, үзләренң социаль хәле дә тулы мәгънәдә түгел. Ул бөтен заман яшь буынының үсеш дәрәжәсен, аның проблемалары белән яшь төркемен барлыкка китерә. Авылда алар тагын да ачыграк күренә. Авыл жирлегендәге яшьләр арасында хәерчелек, тормыш дәрәжәсенң гомуми кимүе, эшкә урнашу өчен шартлар булмау, мәдәни ихтыяжларның үсешсезлеге, эмоциональ ярлылык, үз һәм чит кешеләренң әхлакый бәяләренң түбән булуы аеруча кискен сизелә. Моның нәтижәсе-ижади хезмәт эшчәнлегенә игътибар итмәү, жәмгыятьнең торышы өчен жаваплылыкны киметү, аннан читләшү.

Бүгенге көндә проект эшчәнлеген үстерү һәм авыл яшьләре арасында эшкуарлыкны үстерү мөһим бурыч булып тора. Ә бу аны социаль проектлауга, бизнес-планлаштыруга өйрәтүдән башка мөмкин түгел. Хәзер моны "Интернет" мәгълүмат-телекоммуникация челтәре ярдәмендә дистанцион укыту һәм вебинарлар программаларыннан файдаланып башкарырга мөмкин.

Татарстан Республикасы яшьләренң кыйммәтле ориентацияләрен формалаштыруда гражданлык-патриотик тәрбия бирүнең роле көчәя. **Программа** чаралары кысаларында түбәндәге юнәлешләр системалаштырыла: патриотик тәрбия системасын модернизацияләү, гражданны хәрби хезмәткә әзерләү буенча чаралар, патриотик тәрбия өлкәсендә мәгълүмати, фәнни-теоретик һәм методик тәмин итү.

Программаның максаты һәм бурычлары

Программаның максаты-Татарстан Республикасында физик культура һәм спорт өлкәсендә дәүләт яшьләр сәясәтен һәм дәүләт сәясәтен гамәлгә ашыру.

Куелган максатка ирешү өчен түбәндәге бурычларны хәл итү күздә тотыла:

- спорт йөзүе, көрәш, спорт аэробикасы, шашка, шахмат, хоккей, тимераякта фигуралы шуу, футбол, волейбол, өстәл теннисы, чаңгы ярышлары, гер спорты, кикбоксинг, бокс;
- массакүләм физик культура һәм спортны үстерү, халыкның сәламәтлеген ныгыту, Минзәлә муниципаль районының спорт имиджын ныгыту;
- яшьләрнең социаль үсеше белән идарә итү, аның ижади потенциалын районның көндәшлеккә сәләтлелеген арттыруда куллану, яшь буынның тормыш сыйфатын күтәрү өчен оптималь шартлар тәэмин итү;
- спорт өлкәсендә дәүләт яшьләр сәясәтен һәм дәүләт сәясәтен камилләштерү;
- Минзәлә муниципаль районы яшьләренә патриотик тәрбия бирү системасын үстерү һәм модернизацияләү;
- инфраструктураны ныгыту һәм яшьләр сәясәте һәм спорт учреждениеләренә энергетик нәтижәлелеген арттыру.

**2020-2025 елларга
Программаның максатчан индикаторларының әһәмияте**

№ т/б	Максатчан индикаторы	2020 ел	Максатчан индикаторларның әһәмияте				
			2021 ел	2022 ел	2023 ел	2024 ел	2025 ел
1	Физик культура һәм спорт белән даими шөғһльләнүче Минзәлә муниципаль районы халкының чагыштырма авырлығы	49,9	51	52	53	54	55
2	Физкультура-спорт секцияләрендә, клубларда, спорт мәктәпләрендә шөғһльләнүче балалар, яшүсмерләр һәм яшьләрнең чагыштырма авырлығы	50	51	52	53	54	55
3	Яссы спорт корылмалары белән тәэмин ителеш	97	97,2	97,3	97,4	97,5	98,0
4	Квалификация күтәрү курслары узган, яңадан әзерлек узган тармак хезмәткәрләре саны	10	8	8	8	8	8
5	Районда физик культура һәм спорт өлкәсендә беренче тапкыр эшкә керешкән яшь белгечләр саны	2	3	3	3	3	3
6	Планлаштырыла торган разрядларны үзләштерү	95	95,3	95,9	96,1	96,5	97
7	Спорт мастерлығына кандидат	4	5	7	7	7	7
8	Спорт мастера	1	2	2	3	3	3
9	Тренерлар составының квалификациясен күтәрү	7	8	8	9	10	10
10	Кадрлар резервы	2	3	3	3	3	3
11	ГТО	94,0	95,0	96,0	96,5	97,0	98,0

2020-2025 елларга "Олимп" спорт мәктәбе МБУ үсеш ярдәмче программасы

№ т/б	Максатчан индикаторы	2020	Максатчан индикаторларның әһәмияте				
			2021 ел	2022 ел	2023 ел	2024 ел	2025 ел
1	"Олимп" спорт мәктәбе МБУдә физик культура һәм спорт белән даими шөгыйльләнүче Минзәлә муниципаль районы халкының чагыштырма авырлыгы	23,0	23.3	23.5	24.0	24.3	24.5
2	Физкультура-спорт секцияләрендә шөгыйльләнүче балалар, яшүсмерләр һәм яшыләрнең чагыштырма авырлыгы " Олимп» урта гомуми белем бирү мәктәбе	19.5	19.7	20.3	20.5	20.7	20.9
3	Яссы спорт корылмалары белән тәэмин ителеш	97.0	97.2	97.3	97.4	97.5	98.0
4	Квалификация күтәрү курслары узган, яңадан әзерлек узган тармак хезмәткәрләре саны	3	1	1	3	1	1
5	Районда физик культура һәм спорт өлкәсендә беренче тапкыр эшкә керешкән яшь белгечләр саны	1	2	2	2	2	2
6	Спорт төрләре буенча разрядларны массакүләм планлаштыру: футбол, өстәл теннисы, чаңгы ярышлары, гер спорты	95.0	95.3	95.9	96.1	96.5	97.0
7	футбол, өстәл теннисы, чаңгы ярышлары, гер спорты буенча спорт мастерлыгына кандидат	1	1	2	2	2	2
8	Матди-техник базаның тәэмин ителеше	96,0	96,3	97.0	97.2	97.5	98.0
9	Тренерлар составының квалификациясен күтәрү	1	2	2	2	2	1
10	Кадрлар резервы	1	1	1	1	1	1
11	ГТО	94,0	95,0	96,0	96,5	97,0	98,0

2020-2025 елларга " Юбилейный» спорт мәктәбен үсеш ярдәмче программасы

№ т/б	Максатчан индикаторы	2020	Максатчан индикаторларның әһәмияте				
			2021 ел	2022 ел	2023 ел	2024 ел	2025 ел
1	"Юбилейный" спорт мәктәбе" МБУдә физик культура һәм спорт белән даими шөгылләнүче Минзәлә муниципаль районы халкының чагыштырма авырлыгы	24,0	24.5	25.0	26.0	26.0	26.0
2	"Юбилейный" спорт мәктәбе» МБУдә физкультура-спорт секцияләрендә шөгылләнүче балалар, яшүсмерләр һәм яшьләрнең чагыштырма авырлыгы	22,8%	22,8%	22.8%	22,8%	22,9%	22,9%
3	Яссы спорт корылмалары белән тәэмин ителеш	0	0	0	0	0	0
4	Квалификация күтәрү курслары узган, яңадан әзерлек узган тармак хезмәткәрләре саны	2	2	3	3	4	4
5	Районда физик культура һәм спорт өлкәсендә беренче тапкыр эшкә керешкән яшь белгечләр саны	1	2	2	3	4	5
6	Спорт төрләре буенча разрядларны масскүләм бирүне планлаштыру: волейбол, көрәш, йөзү, спорт аэробикасы	95.0	95.5	96,0	96,0	96,0	96,0
7	Спорт төрләре буенча спорт мастеры: волейбол, көрәш, йөзү, спорт аэробикасы	1	2	2	3	3	3
8	Спорт төрләре буенча спорт мастерлыгына кандидат: волейбол, көрәш, йөзү, спорт аэробикасы	3	4	5	5	5	5
9	Матди-техник базаның тәэмин ителеше	70%	75%	80%	85%	90%	95%
9	Тренерлар составының квалификациясен күтәрү	2	2	3	3	4	4
10	Кадрлар резервы	1	1	1	1	1	1

11	ΓΤΟ	94,0	95,0	96,0	96,5	97,0	98,0
----	-----	------	------	------	------	------	------

2020-2025 елларга " Юность» МБУнең үсеш ярдәмче программасы

№ т/б	Максатчан индикаторы	2020 ел	Максатчан индикаторларның әһәмияте				
			2021 ел	2022 ел	2023 ел	2024 ел	2025 ел
1	Физик культура һәм спорт белән даими шөгыльләнүче Минзәлә муниципаль районы халкының чагыштырма авырлығы	50	51	52	53	54	55
2	Физкультура-спорт секцияләрендә, клубларда, спорт мәктәпләрендә шөгыльләнүче балалар, яшүсмерләр һәм яшьләрнең чагыштырма авырлығы	50	51	52	53	54	55
3	Яссы спорт корылмалары белән тәэмин ителеш	97	97,2	97,3	97,4	97,5	98,0
4	Квалификация күтәрү курслары узган, янадан эзерлек узган тармак хезмәткәрләре саны	5	5	5	5	5	5
5	Районда физик культура һәм спорт өлкәсендә беренче тапкыр эшкә керешкән яшь белгечләр саны	0	1	0	1	1	1
6	Хоккей һәм тимераякта фигуралы шуу буенча массакуләм разрядлар бирү планлаштырыла	81	83	85	87	89	91
7	Тимераяклы хоккей һәм фигуралы шуу буенча спорт мастерлыгына кандидат	-	-	-	-	-	-
8	Тимераякта хоккей һәм фигуралы шуу буенча спорт мастеры	-	-	-	-	-	-
9	Хоккей һәм тимераякта фигуралы шуу бүлекчәләрендә тренерлар составының квалификациясен күтәрү	4	4	4	5	5	5
10	Кадрлар резервы	0	1	1	1	1	1
11	ГТО (%)	70	75	80	85	90	95

2020-2025 елларга "Веста" яшьләр үзәгенәң үсеш ярдәмче программасы

№ т/б	Индикатор атамасы	Индикаторлар әһәмияте					
		2020	2021	2022	2023	2024	2025
1	Талантлы яшьләргә ярдәм итү өлкәсендә башкарма хакимият органнары тарафыннан гамәлгә ашырыла торган проектларга һәм программаларга жәлеп ителгән яшьләрнең өлешен, гомумән алганда, яшьләрнең санын арттыру,(%)	35	37	39	40	42	44
2	Балалар һәм яшьләрнең гомуми санында ял һәм сәламәтләндрүнең барлык формалары белән колачланган балалар һәм яшьләр өлешен арттыру,(%)	22	22	24	26	26	28
3	Яшьләрне мәдәни-ял итү эшчәнлегә белән тәэмин итү, (%)	36	39	43	45	47	50
4	Эшче яшьләрне яшьләр сәясәте мәсьәләләрен хәл итүгә жәлеп итү,(%)	28	31	33	35	37	39
5	Яшьләргә патриотик тәрбия бирү,(%)	29	31	33	35	37	39
6	Волонтерлык эшчәнлегә,(%)	15	18	20	22	25	28
7	Яшьләр арасында тискәре күренешләрне кисәтү,(%)	23	28	31	33	35	40
8	Терроризм һәм экстремизмны профилактикалау,(%)	38	41	45	47	49	52
9	Яшьләрне физик яктан үстерүгә һәм сәламәтләндрүгә ярдәм итү,(%)	44	48	50	52	55	58
10	инвалидлык аркасында 14-30 яшьлек эшләмәүче яшьләр клубы ,(%)	35	39	40	42	44	46
11	Минзәлә муниципаль районынын "ФОРПОСТ» ФООП жәмәгать тәртибен саклау буенча яшьләр, студентлар, мәктәп берләшмәсе эшчәнлеген оештыру,(%)	28	31	33	35	38	41
12	Авыл яшьләре белән эшчәнлекне оештыру	28	30	33	36	38	41

Программа чаралары исемлеге

Куелган бурычларны хэл итү түбэндәге юнәлешләр буенча берничә чара үткәру юлы белән күздә тотыла:

1. ФК һәм спорт үсешен оештыру шартларын һәм норматив-хокукий тәмин итүне формалаштыру.

2. ФК һәм спорт үсешен методик һәм мәгълүмати тәмин итү:

- 1) Мәгълүмати һәм методик материаллар бастыру;
- 2) районда ФК һәм спорт үсеше торышы турында статистик мәгълүматларны жыю һәм анализлау;
- 3) сәламәт яшәү рәвешен пропагандалау буенча массакуләм мәгълүмат чаралары белән хезмәттәшлек.

3. Оештыру һәм кадрлар белән тәмин итү:

- 1) тренер-укутучылар составының квалификациясен күтәрү;
- 2) районның кадрлар потенциалын өйрәнү һәм анализлау;

4. Физик тәрбия процессын матди-техник яктан тәмин итү.

5. Физик культура һәм спорт, шул исәптән, мөмкинлекләре чикләнган һәм өлкән яшьтәге кешеләр арасында спорт-массакуләм һәм сәламәтләндерү чаралары оештыру һәм үткәрү.

6. Район физкультура-массакуләм чаралары системасын үстерү, спорт резервы әзерләү, спорт йөзү, көрәш, спорт аэробикасы, шашка, шахмат, хоккей, тимераякта фигуралы шуу, футбол, волейбол, өстәл теннисы, чаңгы ярышлары, гер спорты, кикбоксинг, бокс;

- 1) гомуи белем бирү мәктәпләре укучылары, мәктәпкәчә яшьтәге балалар, Муниципаль берәмлекләр арасында спартакиадалар оештыру һәм үткәрү;
- 2) спорт йөзү, көрәш, спорт аэробикасы, шашка, шахмат, хоккей, тимераякта фигуралы шуу, футбол, волейбол, өстәл теннисы, чаңгы ярышлары, гер спорты, кикбоксинг, бокс; республика һәм Бөтенроссия ярышларында катнашу.

2020 – 2025 елларга гамәлгә ашыру вакыты.

Тормышка ашыруның аерым этапларын билгеләү күздә тотылмый

Программаны гамэлгә ашыру механизмы

«Яшьләр эшләрә һәм спорт бүлеге» МКУ программасын тормышка ашыру барышында чараларның үтәлешен координацияләүне һәм акчаларны нәтижәле тотуны тәэмин итә.

Минзәлә муниципаль районы башкарма комитеты-программага заказ бирүче ел саен, бүлеп бирелә торган финанс чараларын исәпкә алып, максатчан күрсәткечләрне һәм программа чаралары буенча чыгымнарны, программаны тормышка ашыру механизмын һәм аны башкаручыларның составын тәгаенли.

Икътисадый, социаль һәм экологик бәя Программаның нәтижәлелеге

Программаны тормышка ашыруның социаль эффекты:

физкультура һәм спорт өлкәсендә:

спорт инфраструктурасының тотрыклы үсеше һәм нәтижәлелеген арттыру;

халыкта, бигрәк тә балаларда, яшүсмерләрдә һәм яшьләрдә, даими рәвештә физик культура һәм спорт белән шөгыйльләнүгә кызыксыну формалаштыру, сәламәт яшәү рәвеше күнекмәләрен формалаштыру, физик культура, спорт һәм сәламәт яшәү рәвеше өлкәсендә белемлек дәрәжәсен күтәрү;

гражданның, социаль хәленә карамастан, физик культура һәм спорт белән шөгыйльләнү өчен тигез шартлар тудыру;

яшьләр арасында наркоманияне, алкоголизмны, тәмәке тартуны һәм хокук бозуларны профилактикалауның нәтижәле системасын булдыру, шул исәптән физик культура һәм спорт белән шөгыйльләнүгә жәлеп итү юлы белән дә;

республика спортчылары тарафыннан Россия, халыкара ярышларда һәм Олимпия уеннарында югары нәтижәләргә ирешү өчен нәтижәле система һәм шартлар булдыру;

милли спорт төрләрен дә кертәп, спортның төрле төрләрен популярлаштыру һәм үстерү;

олимпия спорт төрләрен үстерү һәм Россия жыелма командаларына спорт резервын әзерләү;

спортның база Паралимпия, Сурдлимпия төрләрен үстерү һәм физик мөмкинлекләре чикләнгән кешеләр өчен физик культура, спорт белән шөгыйльләнү өчен шартлар тудыру;

яшьләр сәясәте өлкәсендә:

яшьләрнең тормыш сыйфатын яхшырту, яшь кешеләрнең керем дәрәжәсен күтәрү;

республикада үз торак шартларын яхшырткан гаиләләр санын арттыру, демографик хәлне яхшырту;

яшь буынның социаль хәле дәрәжәсен күтәрү;

яшьләр арасында сәламәт яшәү рәвешен тотрыклы формалаштыру;

яшьләр арасында хокук бозу, наркотикларга бәйләлек, эчкечелек, тәмәке тарту очракларының кимүе;

республиканың социаль-икътисадый, ижтимагый-сәясәти һәм социаль-мәдәни үсешенә яшьләрнең өлешен арттыру;

патриотик, сәяси һәм гражданлык активлығы дәрәжәсен күтәрү, яшьләрнең житлегүен арттыру;

социаль әһәмиятле программаларда һәм проектларда катнашкан яшьләр санын арттыру;

яшьләрнең хезмәт, эшмәкәрлек, ижади активлығын арттыру;

яшьләрнең үз-үзен оештыру дәрәжәсен күтәрү.

Программаны тормышка ашыруның көтелгән нәтижеләрен фаразлау

Программаны тормышка ашыру нәтижәсендә физик культура һәм спорт белән даими шөгыйльләнүче Минзәлә муниципаль районында яшәүчеләр саны артачак, бу халыкның сәламәтлеген саклауга һәм ныгытуга ярдәм итәчәк.

Программа чараларын үтәү мөмкинлек бирәчәк:

- физик культура һәм спортның түбәндәге төрләрен: спорт йөзү, көрәш, спорт аэробикасы, шашка, шахмат, хоккей, тимераякта фигуралы шуу, футбол, волейбол, өстәл теннисы, чаңгы ярышлары, гер спорты, кикбоксинг, бокс, Минзәлә муниципаль районы территориясендә яңа спорт төрләрен үстерү;

– физик культура һәм спорт өлкәсенә матди-техник базасын алга таба үстерүне тәмин итәргә;

– муниципаль районда физик культура һәм спорт тармагын кадрлар белән тәмин итүне яхшырту;

– балалар, яшүсмерләр һәм яшьләр, шул исәптән социаль куркыныч хәлдә булган, сәламәтлекләре чикләнгән балигъ булмаганнар белән физкультура-спорт эшенә нәтижеләгән арттыру;

– район халкының массакүләм спорт чараларында катнашуын активлаштыру;

– физик культура һәм спортны, сәламәт яшәү рәвешен үстерүгә мәгълүмати ярдәм күрсәтү буенча массакүләм мәгълүмат чаралары эшенә нәтижеләгән арттыру, бу Минзәлә муниципаль районы халкында физкультура-спорт шөгыйльләренә булган ихтыяжны формалаштыруга ярдәм итәчәк.

Минзәлә муниципаль районы халкының төрле категорияләрен физик культура һәм спорт белән актив шөгыйльләнүгә жәлеп итү наркомания, эчкечелек, тәмәке тарту һәм башка зарарлы гадәтләренә кимүенә, авырулар санының кимүенә, эшкә сәләтлелекне арттыруга һәм район халкының гомер озынлыгын арттыруга ярдәм итәчәк.

**Программаны тормышка ашыру 2025 елга (2020 ел белән чагыштырганда)
мөмкинлек бирәчәк:**

- Физик культура һәм спорт белән даими шөгыйльләнүче халыкның гомуми санын 55 кә кадәр арттыру %;
- Физкультура-спорт мәктәпләрендә, секцияләрдә, клубларда шөгыйльләнүче балалар, яшүсмерләр һәм яшьләр санын 70кә кадәр арттыру %;
- Район халкының массакүләм спорт чараларында катнашуын активлаштыру;
- Яссы спорт корылмалары белән тәэмин ителешне 1% ка арттырырга.
- Яңа спорт корылмаларын төзү һәм реконструкцияләү.
- Булган спорт майданчыкларын реконструкцияләүне тәэмин итәргә;
- Спортчыларны әзерләү сыйфатын яхшырту һәм спорт резервларын саклап калу;
- Районның матди-техник базасын ныгытуны һәм үстерүне тәэмин итәргә.
- Яшүсмерләр һәм яшьләрнең социаль һәм деструктив үз-үзләрен тотышын профилактикалауга юнәлтелгән чаралар санын арттыру.
- Яшьләрнең эшлекле, спорт, социаль, эшмәкәрлек активлыгын арттырырга.
- Яшьләр берләшмәләре/ оешмалары эшчәнлеген үстерү.
- Талантлы яшьләргә ярдәм итү өлкәсендә тормышка ашырыла торган проектларга һәм программаларга яшүсмерләрнең һәм яшьләрнең жәлеп ителү дәрәжәсен арттыру.
- Яшьләр арасында гражданлык-патриотик кыйммәтләрне ныгыту.